

SBORNÍK
Státního okresního archivu
v Přerově

Přerov 2003

Obsah

Jan Štěpán – Příspěvek k poznání přerovské, lipnické a hranické židovské komunity k roku 1619	5
Miroslav Marada – Nejstarší náhrobky židovského hřbitova v Tovačově	7
Ivan Krška – Rytíř Hoffer a Potštát v lednu roku 1728	22
Jiří J. Hudeček – Petr Hudeček – František Hanák Vetterové z Lilie a jejich vztah k Braidům na Přerovsku a knížecímu rodu Hohenzollernů-Hechingenů	29
Jiří Lapáček – Zápisky Šimona Špačka, obuvnického mistra, z konce 18. století	35
Věra Fišmistrová – Počátky činnosti přerovských ochotníků od roku 1863	51
Petr Hudeček – František Hanák – Jiří J. Hudeček – Památky na prusko-rakouskou válku na periférii tovačovského bojiště	89
František Hanák – Památné stromy v širším okolí Přerova	95
Jiří J. Hudeček – František Hanák – Petr Hudeček Dary vládnoucího knížete Jana II. z Lichtenštejna ve Střední lesnické škole v Hranicích na Moravě	118
Petra Martinková – Vývoj českého základního školství v Kojetíně do roku 1953	121
František Hanák – Hanácké žudry na Přerovsku	128
Josef Voltr – Kapitoly z letecké historie Přerova	135

Jan Štěpán

Příspěvek k poznání přerovské, lipnické a hranické židovské komunity k roku 1619

V olomoucké knize Inventářů pozůstalostí olomouckých měšťanů z let 1617–1622¹ se dochovala pozůstalost kramáře Joachima Kläricha.² Obsáhlou část pozůstalosti tvoří dlužní úpisy jednotlivých osob, které byly do inventáře opsány v podobě jména dlužníka a částky. Mezi dlužníky je zapsána také početná skupina lipnických a přerovských židů a jeden hranický žid. Zřejmě všichni u kramáře Kläricha nakupovali a díky jejich dluhům a potřebě správně provést pozůstalostní řízení se nám tak zachovala alespoň jejich jména, která jsou uvedena spolu s dlužnou částkou.

Z Lipníku nad Bečvou se zde tedy nachází již zemřelý Štastný – 13 rýnských, Vít starší – 106 rýnských 4 groše 2 ½ denáru, Mayerle – 20 rýnských,³ David – 1 rýnský 16 grošů 6 ½ denáru, Lev – 50 rýnských 28 grošů 1 ½ denáru, Anna Schauerová – 10 rýnských 15 grošů,⁴ Aron, lipenský žid, nyní žijící v Bruntále – 10 rýnských⁵, Mojžíš krásný – 29 rýnských 3 groše 5 ½ denáru, Mojžíš Brodský + (? zemřelý) – 16 rýnských⁶, Lev, syn Štastné – 3 rýnské 21 grošů, Izrael – 9 rýnských 21 grošů 6 ½ denáru, Jakub Kaufmann – 44 rýnských 19 grošů 3 ½ denáru, Josef Maittner – 11 rýnských 8 grošů 6 ½ denáru, Abraham a Jakub Lev – 9 rýnských 26 grošů 6 denárů.⁷

Z Přerova to byli Izrael, syn Samuele – 10 rýnských, zemřelý Marek – 36 rýnských 9 grošů 2 ½ denáru, Marek Cantorin – 36 rýnských 1 groš 4 denáry⁸, Hirschel – 13 rýnských 24 grošů⁹, Lazar Stuckshelmb, bratr Marka z Úsova – 168 rýnských 23 grošů 5 ½ denáru, Šalamoun – 2 groše¹⁰, Izažáš – 23 rýnských 11 grošů 1 ½ denáru, Samuel – 60 rýnských 15 grošů 3 denáry, Abraham syn Šimona Proscheho – 41 rýnských 24 grošů a Izrael učitel – 40 rýnských 17 grošů 2 ½ denáru.¹¹

Z Hranic na Moravě to byla pouze jedna osoba, a tou byl Josef s dluhem 31 rýnských 18 grošů 1 denár.¹² Pouze jedna osoba židovského původu v tomto případě odpovídá tomu, že v Hranicích se mohli židé usadit zřejmě teprve v roce 1611.¹³

Poznámky

- 1 Státní okresní archiv v Olomouci, fond Archiv města Olomouce (AMO), signatura M 1 - 1, kniha č.122, z let 1617–1622.
- 2 Tamtéž, f. 451r–474r.
- 3 Tamtéž, f. 466v: Sstiaſtſny Juedt ſeeliger zu Leipnick – 13 R., Veit Juedt der Aldte in Leipnik – 106 R. 4 gr. 2 ½ d., Mayerle Juedt von der Leipnigk – 20 R.
- 4 Tamtéž, f. 467r: Davidt Juedt in Leipnigk – 1 R. 16 gr. 6 ½ d., Lew Juedt von der Leipnik an ietzo Waitner– 50 R. 28 gr. 1 ½ d., Anna Schauerin Jueden zuer Leipnik – 10 R. 15 gr.

- 5 Tamtéž, f. 469r: Aaron Juedt von der Leipnik an ietzo Waitner zue Freudenthal – 10 R.
- 6 Tamtéž, f. 470v: Moysses Juedt der Schöne in Leipnik – 29 R. 3 gr. 5 ½ d., Moyses + Brodsky Judt in Leipnik – 16 R.
- 7 Tamtéž, f. 471r: Lew Judt der Stiahtnen ihr Sohn in Leip. – 3 R. 21 gr., Issrael Judt in Leipnik – 9 R. 21 gr. 6 ½ d., Jacob Kauffman Juedt zue Leipnik – 44 R. 19 gr. 3 ½ d., Joseph Judt Maittner in Leipnik – 11 R. 8 gr. 6 ½ d., Abraham und Jacob Lew beeden Jueden in Leipnik – 9 R. 26 gr. 6 d.
- 8 Tamtéž, f. 466v: Israel Jued der Samuel Juden ihr Sohn in Preraw – 10 R., Marcus ein Jued in Preraw seel. – 36 R. 9 gr. 2 ½ d., Marcus Cantorin ein gewesene Juedt in Preraw – 36 R. 1 gr. 4 d.
- 9 Tamtéž, f. 468v: Hierschel Judt zue Preraw – 13 R. 24 gr.
- 10 Tamtéž, f. 469 r: - Lazar Judt Stueckshelmb in Preraw des Marcus Jueden von Ausse sein Bruder – 168 R. 23 gr. 5 ½ d., Salamon Juedt zue Preraw – 2 gr.
- 11 Tamtéž, f. f. 470 v: Esayass Juedt in Preraw – 23 R. 11 gr. 1 ½ d., Samuel Juedt in Preraw – 60 R. 15 gr. 3 d., Abraham Judt des Simon Prorsches sein Sohn in Preraw – 41 R. 24 gr., Israel Schulmeister in Preraw – 40 R. 17 gr. 2 ½ d.
- 12 Tamtéž, f. 471r: Josepff Juedt in Weisskirch – 31 R. 18 gr 1 d.
- 13 Fiedler, J.: Židovské památky v Čechách a na Moravě, Praha 1992, s.75.